

Міністерство надзвичайних ситуацій України

НАКАЗ

18 червня 2012 року

м. Київ

№ 905

Держгірпромнагляд України Включено до Державного реєстру нормативно-правових актів з питань охорони праці <u>“ 08 ” серпня 2012 р. за № 495</u> <u>НПАОП 18.3-1.01-12</u>	Зареєстровано в Міністерстві юстиції України <u>“ 10 ” липня 2012 р.</u> <u>за № 1164/21476</u>

Про затвердження Правил
охорони праці при виробництві
хутра та хутряних виробів

Відповідно до статті 28 Закону України «Про охорону праці», підпункту 41 пункту 4 Положення про Міністерство надзвичайних ситуацій України, затвердженого Указом Президента України від 6 квітня 2011 року № 402,

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Правила охорони праці при виробництві хутра та хутряних виробів, що додаються.

2. З набранням чинності цим наказом уважати таким, що не застосовується на території України, «ОСТ 17-984-84. Система стандартів безпеки труда. Процессы производственные предприятий меховой, овчинно-шубной промышленности. Требования безопасности», затверджений Міністерством легкої промисловості СРСР та зареєстрований Державним комітетом СРСР по стандартам 07 березня 1985 року за № 8343754.

3. Державній службі гірничого нагляду та промислової безпеки України (Хохотва О.І.):

3. 1. У встановленому порядку забезпечити подання цього наказу на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України.

3. 2. У встановленому порядку внести наказ до Державного реєстру нормативно-правових актів з питань охорони праці.

3.3. Цей наказ набирає чинності з дня його офіційного опублікування.

4. Контроль за виконанням цього наказу покласти на Голову Державної служби гірничого нагляду та промислової безпеки України Хохотву О.І.

Міністр

В. Балога

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ МНС України

18 червня 2012 року № 905

Держгірпромнагляд України Включено до Державного реєстру нормативно-правових актів з питань охорони праці <u>“ 08 ” серпня 2012 р. за № 495</u> <u>НПАОП 18.3-1.01-12</u>	Зареєстровано в Міністерстві юстиції України <u>“ 10 ” липня 2012 р.</u> за № <u>1164/21476</u>

ПРАВИЛА ОХОРОНИ ПРАЦІ ПРИ ВИРОБНИЦТВІ ХУТРА ТА ХУТРЯНИХ ВИРОБІВ

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Ці Правила поширюються на підприємства, установи, організації незалежно від форми власності, а також юридичних і фізичних осіб -підприємців (далі – суб’єкти господарювання), які відповідно до чинного законодавства використовують найману працю та займаються виробництвом хутра та хутряних виробів.

Ці Правила регламентують вимоги щодо безпечного виконання робіт у технологічних процесах хутряного виробництва.

1.2. Для запобігання травматизму, професійним захворюванням і аваріям на виробництві роботодавець зобов'язаний відповідно до Закону

України «Про охорону праці» створити в кожному структурному підрозділі, на кожному робочому місці безпечні і здорові умови праці.

1.3. З метою організації виконання правових, організаційно-технічних, санітарно-гігієнічних, соціально-економічних і лікувально-профілактичних заходів, спрямованих на запобігання нещасним випадкам, професійним захворюванням, аваріям у процесі роботи, роботодавець створює на підприємстві службу охорони праці відповідно до вимог Закону України «Про охорону праці» та Типового положення про службу охорони праці, затвердженого наказом Державного комітету України з нагляду за охороною праці від 15 листопада 2004 року № 255, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 01 грудня 2004 року за № 1526/10125.

1.4. Суб'єктом господарювання розробляються інструкції з охорони праці відповідно до вимог Положення про розробку інструкцій з охорони праці, затвердженого наказом Державного комітету України по нагляду за охороною праці від 29 січня 1998 року № 9, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 07 квітня 1998 року за № 226/2666.

1.5. При прийомі на роботу працівник відповідно до вимог Закону України «Про охорону праці» ознайомлюється з умовами праці на робочому місці та вимогами щодо запобігання несприятливій дії небезпечних і шкідливих факторів виробничого процесу, а також його правами, у тому числі на компенсацію за роботу в таких умовах.

1.6. Навчання і перевірка знань з питань охорони праці працівників хутряного виробництва проводяться відповідно до вимог Типового положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці, затвердженого наказом Державного комітету України з нагляду за охороною праці від 26 січня 2005 року № 15, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 15 лютого 2005 року за № 231/10511.

Не допускаються до роботи працівники, які не пройшли навчання, інструктаж та перевірку знань з питань охорони праці.

1.7. Попередній (під час прийняття на роботу) і періодичний (протягом трудової діяльності) медичні огляди працівників проводяться відповідно до Закону України «Про охорону праці» та Порядку проведення медичних оглядів працівників певних категорій, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 21 травня 2007 року № 246, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 23 липня 2007 року за № 846/14113.

1.8. Розслідування нещасних випадків, професійних захворювань і аварій здійснюється відповідно до вимог Порядку проведення розслідування та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 листопада 2011 року № 1232.

1.9. На роботах зі шкідливими і небезпечними умовами праці, а також роботах, пов'язаних із забрудненням або несприятливими температурними умовами, працівники хутряної галузі забезпечуються безплатно спеціальним одягом, спеціальним взуттям та іншими засобами індивідуального захисту відповідно до Закону України «Про охорону праці», Положення про порядок забезпечення працівників спеціальним одягом, спеціальним взуттям та іншими засобами індивідуального захисту, затвердженого наказом Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду від 24 березня 2008 року № 53, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 21 травня 2008 року за № 446/15137, Типових галузевих норм безплатної видачі засобів індивідуального захисту робітникам і службовцям підприємств текстильної та легкої промисловості, затверджених постановою Державного комітету СРСР з праці та соціальних питань і Президії Всесоюзної Ради Професійних Спілок від 13 вересня 1979 року № 394/II-9.

Не допускаються до роботи працівники, які не мають відповідного спеціального одягу, спеціального взуття та інших засобів індивідуального захисту.

1.10. Засоби індивідуального захисту працівників повинні відповідати вимогам Технічного регламенту засобів індивідуального захисту, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27 серпня 2008 року № 761.

1.11. Для захисту органів слуху за рівнів шуму 80 дБ і вище працівники мають забезпечуватися протишумовими навушниками або засобами індивідуального захисту зразка «беруші» згідно з ГОСТом 12.4.051-87 «ССБТ. Средства индивидуальной защиты органов слуха. Общие технические требования и методы испытаний», затвердженим постановою Держстандарту СРСР від 29 жовтня 1987 року № 4856, ДСТУ EN 352-1-2002 «Засоби індивідуального захисту органа слуху. Вимоги безпеки і випробування», затвердженим наказом Держстандарту України від 12 липня 2002 року № 433.

1.12. Під час виконання робіт, пов'язаних з можливістю ураження очей, працівники забезпечуються захисними окулярами згідно з ГОСТом 12.4.013-85 «ССБТ. Очки защитные. Общие технические условия», затвердженим постановою Держстандарту СРСР від 13 травня 1985 року № 1787.

1.13. Працівникам, які працюють з механізованим (пневматичним) ручним інструментом, видаються засоби для захисту рук від вібрації відповідно до вимог ГОСТу 12.4.002-97 «Система стандартов безопасности труда. Средства защиты рук от вибрации. Технические требования и методы испытаний», затвердженого протоколом Міждержавної ради зі стандартизації, метрології та сертифікації Держстандарту СРСР від 25 квітня 1997 року № 11.

1.14. Для захисту шкіри рук від шкідливих хімічних речовин працівникам видаються захисні креми, мазі, пасти згідно з вимогами ГОСТу 12.4.068-79 «ССБТ. Средства индивидуальной защиты дерматологические. Классификация и общие требования», затвердженого постановою Держстандарту СРСР від 21 вересня 1979 року № 3639.

1.15. Вибір і застосування засобів індивідуального захисту органів дихання для працівників хутряного виробництва здійснюються відповідно до вимог ДСТУ ГОСТу 12.4.041-2006 «Засоби індивідуального захисту органів дихання фільтрувальні. Загальні технічні вимоги», затвердженого наказом Держспоживстандарту України від 10 листопада 2006 року № 322, та Правил вибору та застосування засобів індивідуального захисту органів дихання, затверджених наказом Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду від 28 грудня 2007 року № 331, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 04 квітня 2008 року за № 285/14976.

1.16. Після закінчення роботи засоби індивідуального захисту очищуються, дезінфікуються, провітрюються та висушуються.

1.17. Спецодяг зберігається окремо від особистого одягу працівників в індивідуальних шафах у спеціально виділеному приміщенні, яке слід провітрювати.

II. ЗАГАЛЬНОВИРОБНИЧІ ВИМОГИ З ОХОРОНИ ПРАЦІ

1. Вимоги до території підприємства, виробничих споруд та приміщень

1.1. Територія суб'єкта господарювання та розташовані на ній будівлі повинні відповідати вимогам СНіП «Генеральные планы промышленных предприятий. Планировка, размещение зданий и сооружений», затверджених постановою Держбуду СРСР від 30 грудня 1980 року № 213, Правил пожежної безпеки в Україні, затверджених наказом МНС України від 19 жовтня 2004 року № 126, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 04 листопада 2004 року за № 1410/10009 (далі – НАПБ А.01.001-2004), та цих Правил.

1.2. Територія суб'єкта господарювання огорожується, впорядковується і утримується в належному санітарному стані. Для

зберігання відходів виробництва та сміття обладнуються спеціальні майданчики з твердим покриттям, звідки вони транспортуються у місця організованого складування – на полігони, звалища. Під час їх зберігання необхідно запобігати забрудненню ними ґрунту, води, повітря.

1.3. Територія суб'єкта господарювання має бути вирівняна і спланована так, щоб був забезпечений відвід стічних вод від будівель, майданчиків, проїздів та пішохідних доріжок до водостоків.

1.4. Перед в'їздом на територію суб'єкта господарювання розміщується інформація (схеми, плани) про розташування виробничих підрозділів, доріг, пожежних гідрантів, водоймищ, швидкість руху автотранспорту.

1.5. На території суб'єкта господарювання впорядковуються дороги з твердим покриттям (асфальт, бетон тощо) для руху транспорту, техніки, а також пішохідні доріжки та тротуари. Дороги і пішохідні доріжки систематично очищуються від бруду та снігу.

1.6. Пожежні водойми, траншеї, конденсатні, каналізаційні та інші технічні колодязі, що влаштовуються з виробничою метою, огорожуються або закриваються міцними кришками, а в темну пору доби освітлюються. До водоймищ, які є джерелами протипожежного водопостачання, обладнуються під'їзди з твердим покриттям. Для зупинки та розвороту автомобілів біля водоймищ облаштовуються майданчики розміром не менше ніж 12 x 12 м.

Кришки люків колодязів підземних пожежних гідрантів повинні бути очищені від бруду, льоду і снігу, у холодний період року утеплені, а стояки звільнені від води. Кришки рекомендується фарбувати в червоний колір.

1.7. Резервуари, баки та інші ємності для зберігання паливних і мастильних матеріалів розташовуються у спеціально відведених місцях (ділянках).

1.8. Протипожежні перешкоди (стіни, перегородки, перекриття, протипожежні ворота, двері та інше) вибухопожежонебезпечних приміщень повинні мати межу вогнестійкості відповідно до вимог Державних будівельних норм «Пожежна безпека об'єктів будівництва», затверджених

наказом Держбуду України від 03 грудня 2002 року № 88 (далі – ДБН В.1.1-7-2002).

1.9. Небезпечні зони на території промислових майданчиків суб'єктів господарювання, транспортних шляхів, у виробничих приміщеннях і на робочих місцях позначаються знаками безпеки відповідно до вимог ГОСТу 12.4.026-76 «ССБТ. Цвета сигнальные и знаки безопасности», затвердженого постановою Держстандарту СРСР від 24 травня 1976 року № 1267, і обгороджуються.

1.10. Об'ємно-планувальні і конструктивні рішення виробничих будівель і споруд повинні відповідати вимогам СНіП «Производственные здания», затверджених постановою Держбуду СРСР від 30 січня 1986 року № 287, ДБН В.1.1-7-2002, Державних будівельних норм «Природне і штучне освітлення», затверджених наказом Мінбуду України від 15 травня 2006 року № 168 (далі – ДБН В.2.5-28:2006), ГОСТу 12.1.005-88 «ССБТ. Общие санитарно-гигиенические требования к воздуху рабочей зоны» (далі - ГОСТ 12.1.005-88), затвердженого постановою Держстандарту СРСР від 29 вересня 1988 року № 3388, та цих Правил.

1.11. Виробничі будівлі та споруди в процесі експлуатації, а також у період її тимчасового припинення повинні перебувати під систематичним наглядом інженерно-технічних працівників, відповідальних за збереження цих об'єктів, відповідно до вимог Положення про безпечну та надійну експлуатацію виробничих будівель і споруд, затвердженого наказом Держбуду України та Державного комітету України по нагляду за охороною праці від 27 листопада 1997 року № 32/288, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 06 липня 1998 року за 424/2864.

1.12. Виробничі будівлі та споруди повинні бути обладнані технічними засобами протипожежного захисту (автоматичними установками пожежної сигналізації, пожежогасіння, системами оповіщення про пожежу) та первинними засобами пожежогасіння відповідно до вимог Переліку однотипних за призначенням об'єктів, які підлягають обладнанню

автоматичними установками пожежогасіння та пожежної сигналізації, затвердженого наказом МНС України від 22 серпня 2005 року № 161, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 05 вересня 2005 року за № 990/11270, ДБН В 1.1-7-2002, Державних будівельних норм «Інженерне обладнання будівель і споруд. Системи протипожежного захисту», затверджених наказом Мінрегіонбуду України від 22 грудня 2010 року № 537, Типових норм належності вогнегасників, затверджених наказом МНС України від 02 квітня 2004 року № 151, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 29 квітня 2004 року за № 554/9153, ГОСТу 12.4.009-83 «ССБТ. Пожарная техника для защиты объектов. Основные виды. Размещение и обслуживание», затвердженого постановою Держстандарту СРСР від 10 жовтня 1983 року № 4882.

1.13. Технічні засоби протипожежного захисту та первинні засоби пожежогасіння утримуються у справному технічному стані відповідно до вимог технічної документації на них, а також відповідно до НАПБ А.01.001-2004 та Правил пожежної безпеки для підприємств легкої промисловості, затверджених Мінлегпромом УРСР 05 травня 1990 року.

1.14. Підлога в приміщеннях цехів повинна бути рівною, мати тверде покриття з гладкою неслизькою поверхнею, зручною для очищення та ремонту, а також не бути джерелом утворення пилу. У приміщеннях з холодною підлогою постійні робочі місця повинні бути обладнані підставками та килимками.

1.15. Вхідні двері виробничих приміщень, розташованих у районах з розрахунковою температурою зовнішнього повітря для холодної пори року 15° С і нижче, повинні бути обладнані тамбурами або повітряно-тепловими завісами, а двері тамбурів обладнані безпечними пристроями для самостійного зачинення та фіксації у відкритому положенні.

1.16. Адміністративні, санітарно-побутові приміщення (гардеробні, переддушові, душові, умивальні, убиральні, для зберігання спецодягу, одягу) повинні відповідати вимогам СНіП «Административные и бытовые здания»,

затверджених постановою Держбуду СРСР від 30 грудня 1987 року № 313 (далі - СНіП 2.09.04-87).

1.17. У виробничих приміщеннях і на території суб'єкта господарювання забороняється паління тютюнових виробів, крім спеціально відведених для цього місць.

Спеціально визначені та обладнані для паління місця повинні бути позначені знаком або написом, мати урну або попільницю з негорючих матеріалів.

Курильні приміщення повинні розміщуватись суміжно з убиральнями або приміщеннями для відпочинку чи обігрівання. Допускається використовувати курильні і шлюзові при убиральнях з кількістю працівників не більше ніж 100 осіб у найбільшій зміні. Курильні при приміщеннях для відпочинку чи обігрівання повинні мати вентиляцію.

1.18. У всіх умивальнях має бути достатня кількість мийних засобів та повітряно-теплових сушарок для рук.

1.19. Уживати їжу дозволяється тільки в спеціально обладнаних приміщеннях і їдальнях, кімнатах для відпочинку та вживання їжі, які повинні бути обладнані умивальниками з проточною водою, ємностями для питної води, нагрівачем для води, холодильниками та необхідними меблями.

1.20. Експлуатація вантажопідіймальних машин повинна здійснюватись відповідно до вимог Правил будови і безпечної експлуатації вантажопідіймальних кранів, затверджених наказом Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду від 18 червня 2007 року № 132, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 09 липня 2007 року за № 784/14051.

1.21. Експлуатація повітряних компресорів і повітропроводів повинна проводитись відповідно до вимог Правил будови і безпечної експлуатації стаціонарних компресорних установок, повітропроводів і газопроводів, затверджених Держгіртехнаглядом СРСР 28 грудня 1971 року.

1.22. Посудини, що працюють під тиском, повинні експлуатуватись відповідно до вимог чинного законодавства.

1.23. При виконанні електрозварювальних і газозварювальних робіт слід дотримуватись вимог Правил з техніки безпеки і виробничої санітарії при електрозварювальних роботах, затверджених Мінхімшасом СРСР 22 травня 1986 року.

1.24. Експлуатація металообробного устаткування та інструменту повинна здійснюватись відповідно до вимог чинного законодавства.

2. Освітлення

2.1. Виробничі, побутові, допоміжні та інші приміщення повинні мати штучне та природне освітлення відповідно до вимог ДБН В.2.5-28:2006.

Природне освітлення повинно бути максимально використане. Для захисту працівників від прямих сонячних променів необхідно застосовувати штори, жалюзі.

2.2. Для забезпечення нормованої освітленості і рівномірного світлового потоку на робочу поверхню машини повинно бути передбачено місцеве освітлення стаціонарними світильниками.

2.3. Для додаткового освітлення закритих вузлів і механізмів під час огляду і ремонту в обладнанні повинні бути передбачені спеціальні стаціонарні світильники або штепсельні розетки для підключення переносних ламп із закритими ковпаками.

2.4. Для місцевого освітлення необхідно застосовувати світильники з лампами розжарювання з напругою не вище 42 В. Допускається застосування світильників з люмінесцентними лампами з напругою 127-220 В за умов недопущення випадкових доторкань до їх струмопровідних частин.

2.5. Світильники місцевого освітлення як з лампами розжарювання, так і з люмінесцентними лампами повинні мати відбивачі з непрозорого матеріалу із захисним кутом не менше 30°, а при встановленні світильника не вище рівня очей працівника – не менше 10°.

2.6. Вибір світильників для вибухопожежонебезпечних приміщень повинен проводитись залежно від класу вибухопожежонебезпеки згідно з чинним законодавством.

2.7. Облаштування світильників повинно відповідати вимогам ГОСТу 12.4.120-83 «ССБТ. Средства коллективной защиты от ионизирующих излучений. Общие технические требования», затвердженого постановою Держстандарту СРСР від 31 січня 1983 року № 516, ГОСТу 12.4.123-83 «ССБТ. Средства коллективной защиты от инфракрасных излучений. Общие технические требования», затвердженого постановою Держстандарту СРСР від 21 січня 1983 року № 299, та Державних санітарних норм і правил при роботі з джерелами електромагнітних полів, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 18 грудня 2002 року № 476, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 13 березня 2003 року за № 203/7524 (далі – ДСанПіН 3.3.6.096-2002).

2.8. Ремонт та нагляд за справністю проводів, вимикачів ламп, запобіжників, рубильників та іншої апаратури необхідно здійснювати відповідно до вимог Правил безпечної експлуатації електроустановок споживачів, затверджених наказом Державного комітету України по нагляду за охороною праці від 09 січня 1998 року № 4, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 10 лютого 1998 року за № 93/2533 (далі – НПАОП 40.1-1.21-98).

2.9. Очищення світильників та арматури здійснюється тільки після відключення напруги електричної мережі та їх охолодження (перевіряється їх стан, зіпсовані вузли та деталі підлягають заміні). Під час виконання цієї роботи необхідно використовувати спеціально призначені пересувні вишки, випробувані драбини.

2.10. Очищення від забруднення віконного скла, скляних світлових прорізів, ліхтарів і світильників здійснюється відповідно до вимог ДБН В.2.5-28:2006 не менше двох разів на рік (або залежно від забруднення), а в

приміщеннях зі значним виділенням пилу і кіптяви повинно виконуватись не рідше чотирьох разів на рік.

2.11. У темну пору доби або за поганої видимості (туман, дощ, снігопад) територія підприємства, місця руху людей та транспортних засобів, майданчики, стоянки, а також робочі місця освітлюються відповідно до вимог ДБН В.2.5-28:2006.

2.12. Роботодавець повинен забезпечити проведення контролю за освітленістю не рідше одного разу на рік та після кожної групової заміни ламп.

3. Вентиляція і опалення

3.1. Виробничі, допоміжні будівлі і приміщення повинні бути обладнані природною і припливно-витяжною вентиляцією, у тому числі аварійною протидимною вентиляцією, а також системою опалення з урахуванням вимог СНіП «Отопление, вентиляция и кондиционирование», затверджених Держбудом СРСР 28 листопада 1991 року, ДСТУ БА.3.2-12:2009 «ССБТ. Системы вентиляционные. Общие требования», затвердженого наказом Мінрегіонбуду України від 23 грудня 2009 року № 678, та НАПБ А.01.001-2004.

3.2. Для очищення запиленого та загазованого повітря, що проходить через місцеві витяжні пристрої перед викидом його в атмосферу, повинні бути обладнані пилогазоочищувальні пристрої (циклони, фільтри, пилоосадочні камери або водяні завіси тощо).

3.3. Пиллові камери, циклони, фільтри, за винятком індивідуальних аспіраційних пристроїв, змонтованих на машинах, повинні встановлюватись поза робочим приміщенням.

3.4. Застосування вентиляції повинно бути обґрунтоване розрахунками, які підтверджують забезпечення необхідного повітрообміну, температури та стану повітряного середовища відповідно до вимог Державних санітарних норм мікроклімату виробничих приміщень, затверджених постановою Головного державного санітарного лікаря України від 01 грудня 1999 року

№ 42 (далі – ДСН 3.3.6.042-99), НАПБ А.01.001-2004 та ГОСТ 12.1.005-88 «ССБТ. Общие санитарно-гигиенические требования к воздуху рабочей зоны», затверджених постановою Держстандарту СРСР від 29 вересня 1988 року № 88. Усі вентиляційні пристрої (системи) підлягають планово-попереджувальному огляду і ремонту, а також періодичному технічному випробуванню.

3.5. Рециркуляція повітря дозволяється в робочий час тільки в приміщеннях, де немає виділення шкідливих речовин (1, 2, 3 класів небезпеки), відповідно до ГОСТу 12.1.007-76 «ССБТ. Вредные вещества. Классификация и общие требования безопасности», затвердженого постановою Держстандарту СРСР від 10 березня 1976 року № 579, або їх кількість не перевищує допустимих концентрацій, а у повітрі відсутні різко виражені неприємні запахи цих речовин.

3.6. Не дозволяється підключати до вентиляційної установки більшу кількість споживачів, ніж це передбачено проектом.

3.7. Заново змонтовані або реконструйовані вентиляційні установки підлягають налагодженню та випробуванню на ефективність їх дії. Стан повітряного середовища виробничих приміщень повинен періодично перевірятися відповідно до затверджених роботодавцем графіків.

3.8. У разі зміни технологічного процесу та розташування виробничого обладнання, що забруднює повітря на ділянці (у цеху), вентиляційні установки повинні бути пристосовані до нового режиму роботи.

3.9. Опалювальні прилади повинні мати огорожу, яка запобігає потраплянню на них пилу та різних матеріалів виробництва й можливого дотику працівника, а також гладку поверхню, яку легко очищати від пилу.

3.10. Для поверхонь обладнання, яке нагрівається під час технологічних процесів, необхідно передбачати теплоізоляцію і підтримання температури поверхні не більше 43°C згідно з ДСТУ EN 13202-2002 «Ергономіка теплового середовища. Температури гарячих поверхонь, доступних до дотику. Посібник з установлення граничних значень температур поверхонь в

стандартах на продукцію з використання EN 563», затвердженим наказом Держстандарту України від 31 березня 2004 року № 60.

4. Водопостачання і каналізація

4.1. Виробничі та побутові приміщення мають бути обладнані внутрішнім водопроводом та каналізацією відповідно до вимог СНіП «Внутренний водопровод и канализация зданий», затверджених постановою Держбуду СРСР від 04 жовтня 1985 року № 169 (далі – СНіП 2.04.01-85), а також протипожежним водопостачанням згідно з вимогами НАПБ А.01.001-2004.

4.2. Зовнішні мережі, споруди водопроводу та каналізації повинні відповідати вимогам СНіП «Водоснабжение. Наружные сети и сооружения», затверджених постановою Держбуду СРСР від 27 липня 1984 року № 123, СНіП «Канализация. Наружные сети и сооружения», затверджених постановою Держбуду СРСР від 21 травня 1985 року № 71.

Облаштування внутрішніх водопроводів, каналізації і водостоків повинно відповідати вимогам СНіП 2.04.01-85.

4.3. Експлуатація водопровідних, каналізаційних споруд і мереж повинна здійснюватись відповідно до вимог Правил приймання стічних вод підприємств у комунальні та відомчі системи каналізації населених пунктів України, затверджених наказом Держбуду України від 19 лютого 2002 року № 37, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 26 квітня 2002 року за № 403/6691. Експлуатація водопровідних, каналізаційних споруд і мереж повинна здійснюватись відповідно до вимог ГОСТу 12.3.006-75 «ССБТ. Эксплуатация водопроводных и канализационных сооружений и сетей. Общие требования безопасности», затвердженого постановою Держстандарту СРСР від 14 серпня 1975 року № 2152.

4.4. Кожний суб'єкт господарювання забезпечується подачею води для:

- санітарно-гігієнічних потреб;
- виробничо-технічних потреб;

потреб зовнішнього і внутрішнього пожежогасіння.

4.5. Поєднувати мережі господарських водопроводів з мережами, що подають питну воду, не дозволяється.

4.6. Для забезпечення працівників питною водою потрібно встановлювати водопровідні колонки, автомати газованої води, кулери або інші пристрої. Дозволяється також забезпечення питною водою разового використання в дрібній розфасовці.

4.7. Питна вода повинна відповідати вимогам Державних санітарних норм та правил “Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною”, затверджених наказом Міністерства охорони здоров’я України від 12 травня 2010 року № 400, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 01 липня 2010 року за № 452/17747.

4.8. Вода для душових, умивальників, для охолодження повітря в кондиціонерах повинна відповідати вимогам до питної води.

4.9. Трубопроводи для спуску виробничих чистих і забруднених стічних вод повинні мати крани для відбору проб.

5. Електроустановки й електросилове обладнання

5.1. Експлуатація електроустановок, електричних станцій і підстанцій та електричних мереж повинна проводитись з дотриманням правил електробезпеки відповідно до вимог НАПБ А.01.001-2004, НПАОП 40.1-1.21-98, ГОСТу 12.1.045-84 «ССБТ. Электростатические поля. Допустимые уровни на рабочих местах и требования к проведению контроля», затвердженого постановою Держстандарту СРСР від 17 вересня 1984 року № 3236, ДСанПіН 3.3.6.096-2002, експлуатаційної документації та цих Правил.

5.2. Улаштування і експлуатація внутрішніх мереж електроустановок мають відповідати вимогам НПАОП 40.1-1.01-97.

5.3. Електропроводка та арматура силової і освітлювальної мережі у виробничих приміщеннях повинні бути надійно ізольовані і захищені від впливу високої температури, механічних пошкоджень і хімічної дії згідно з вимогами НАПБ А.01.001-2004.

5.4. Використання електрозахисних засобів під час виконання робіт у технологічних процесах, пов'язаних з обслуговуванням електроустановок, потрібно здійснювати відповідно до чинного законодавства.

5.5. Електрообладнання повинно мати надійне захисне заземлення (занулення) відповідно до вимог ГОСТу 12.1.030-81 «ССБТ. Электробезопасность. Защитное заземление, зануление», затвердженого постановою Держстандарту СРСР від 15 травня 1981 року № 2404 (далі - ГОСТ 12.1.030-81), та бути захищеним від попадання пилу, вологи.

5.6. Стан ізоляції і надійність заземлення щороку та після капітального ремонту потрібно перевіряти контрольно-вимірювальними приладами зі складанням відповідного акта, в якому зазначаються виявлені дефекти, згідно з вимогами НАПБ А.01.001-2004.

5.7. Електроприлади й електрообладнання, установлені на обладнанні (машинах) та ізольовані від його станини, повинні мати самостійне занулення, заземлення. У разі порушення або несправності заземлення електричні установки слід негайно вимкнути і вжити заходів до відновлення заземлення.

5.8. Обладнання, під час роботи якого можливе утворення статичної електрики, повинно мати пристрій, який виключає можливість її накопичення. Захист від статичної електрики необхідно проводити згідно з вимогами ГОСТу 12.4.124-83 «ССБТ. Средства защиты от статического электричества. Общие технические требования», затвердженого постановою Держстандарту СРСР від 27 січня 1983 року № 428 (далі - ГОСТ 12.4.124-83).

5.9. Увімкнення до електричної мережі ручних переносних електроінструментів необхідно здійснювати відповідно до вимог НПАОП 40.1-1.21-98, ГОСТу 12.2.013.0-91 «ССБТ. Машины ручные электрические. Общие требования безопасности и методы испытаний», затвердженого постановою Держстандарту СРСР від 27 листопада 1991 року № 1563.

5.10. Очищення електрообладнання від пилу необхідно здійснювати за графіком, але не рідше одного разу на місяць, а в запилених приміщеннях щотижня відповідно до НПАОП 40.1-1.21.98 та НАПБ А.01.001-2004.

5.11. Під час роботи на електронно-обчислювальних машинах і персональних комп'ютерах необхідно дотримуватись вимог Правил охорони праці під час експлуатації електронно-обчислювальних машин, затверджених наказом Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду від 26 березня 2010 року № 65, зареєстрованих у Міністерстві юстиції 19 квітня 2010 року за № 293/17588.

5.12. Усі будівлі, споруди та зовнішні установки повинні бути захищені від потрапляння блискавки та вторинних її проявів відповідно до вимог ДСТУ Б В.2.5-38:2008 «Інженерне обладнання будинків і споруд. Улаштування блискавкозахисту будівель і споруд», затвердженого наказом Мінрегіонбуду України від 27 червня 2008 року № 269.

6. Небезпечні та шкідливі виробничі чинники

6.1. Під час виконання технологічних процесів у хутряному виробництві необхідно брати до уваги небезпечні та шкідливі виробничі чинники, які можуть впливати на працівників, відповідно до вимог ГОСТу 12.0.003-74 «ССБТ. Опасные и вредные производственные факторы. Классификация», затвердженого постановою Держстандарту СРСР від 18 листопада 1974 року № 2551.

6.2. Рівні небезпечних і шкідливих виробничих чинників мають відповідати вимогам ГОСТу 12.1.005-88, ДСанПіН 3.3.6.096-2002, Державних санітарних норм виробничої загальної та локальної вібрації, затверджених постановою Головного державного санітарного лікаря України від 01 грудня 1999 року № 39 (далі – ДСН 3.3.6.039-99), Державних санітарних норм виробничого шуму, ультразвуку та інфразвуку, затверджених постановою Головного державного санітарного лікаря України від 01 грудня 1999 року № 37, ДСН 3.3.6.042-99, ГОСТу 12.1.003-83 «ССБТ. Шум. Общие требования

безопасности», затвердженого постановою Держстандарту СРСР від 06 червня 1983 року № 2773 (далі - ГОСТ 12.1.003-83), ДБН В.2.5-28:2006.

6.3. Виконання робіт підвищеної небезпеки та експлуатація машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки, що використовуються у технологічному процесі хутряного виробництва, повинно відповідати вимогам Порядку видачі дозволів на виконання робіт підвищеної небезпеки та на експлуатацію (застосування) машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26 жовтня 2011 року № 1107.

ІІІ. ВИМОГИ ДО ВИРОБНИЧИХ ПРИМІЩЕНЬ

3.1. Улаштування і утримання виробничих будівель, приміщень повинні відповідати вимогам НПАОП 45.2-4.01.98, НАПБ А.01.001-2004, НАПБ Б.01.043-90/170, ДСТУ 3273-95 «Безпечність промислових підприємств. Загальні положення та вимоги», затвердженого наказом Держстандарту України від 19 грудня 1995 року № 434, СНіП 2.09.02-85, Санітарних правил організації технологічних процесів і гігієнічних вимог до виробничого обладнання, затверджених Міністерством охорони здоров'я СРСР 04 квітня 1973 року (далі – СП 1042-73).

3.2. Усі приміщення повинні бути обладнані технічними засобами протипожежного захисту та первинними засобами пожежогасіння. При необхідності встановлюються газоаналізатори і системи димовидалення.

3.3. Стіни і стелі робочих приміщень повинні бути гладкими, рівними, зручними для очищення і пофарбовані у світлі тони.

3.4. Підлога у виробничих приміщеннях повинна бути щільною, рівною, не слизькою, без вибоїн.

3.5. У приміщеннях для збереження хімікатів підлога повинна бути бетонною або з асфальтовим покриттям. Допускається опорядження підлоги кислотостійкою плиткою.

3.6. Уся мережа трубопроводів повинна бути заглиблена в підлогу або піднята і укріплена на висоті не менше ніж 2 м від підлоги і пофарбована згідно з вимогами ГОСТу 12.4.026-76.

3.7. Усі люки, колодязі, канали повинні бути закриті кришками або суцільними настилами. Відкриті отвори в підлозі виробничих приміщень повинні бути огорожені з усіх боків міцними перилами висотою не менше 1,0 м із суцільною обшивкою по низу заввишки не менше 0,15 м.

3.8. Усі мостики, майданчики, проходи, похилі естакади та інші споруди, які підняті над рівнем підлоги на 0,5 м і більше, а також драбини, які ведуть до них, повинні мати перила заввишки не менше 1,0 м із суцільною обшивкою по низу заввишки не менше 0,15 м. Місця переходів через трубопроводи та інші комунікації повинні бути обладнані настилами.

3.9. Ширина проїздів для цехового транспорту повинна бути при русі в одному напрямку не менше максимальної ширини завантажених транспортних засобів плюс 1,0 м, а при зустрічному русі – не менше подвійної максимальної ширини транспортних засобів плюс 1 м.

3.10. Ширина головних проходів у виробничих приміщеннях для руху працівників без вантажу повинна бути не менше 1,5 м, а другорядних проходів, які використовуються для ремонту, огляду і змашування обладнання, – не менше 0,8 м.

3.11. Для пропуску транспортерів через перегородки і стіни необхідно влаштовувати отвори мінімальних розмірів. Проміжок між верхньою і нижньою гілками транспортера повинен бути максимально закритий.

3.12. Зовнішні входи і виходи у виробничих приміщеннях повинні мати утеплений тамбур або повітряні теплові завіси.

3.13. Дверні прорізи для транспортування сировини, напівфабрикатів, готової продукції повинні влаштовуватись відповідно до габаритів

транспортних засобів, що застосовуються, і забезпечувати вільні проходи по обидва боки від цих габаритів не менше 0,7 м, а за висотою – не менше 0,2 м.

3.14. У виробничих приміщеннях сходові площадки, проходи, проїзди, віконні прорізи, опалювальні прилади, електричні шафи, електродвигуни, протипожежне обладнання, робочі місця не повинні захащуватись сировиною, напівфабрикатами, готовою продукцією, відходами виробництва, тарою, які повинні міститися в установлених місцях.

3.15. Передача вантажів з одного поверху на інший повинна бути механізована. При передачі вантажів зверху вниз можуть застосовуватись похилі спуски, які повинні бути огорожені, щоб унеможливити травмування робітників вантажем.

3.16. У всіх виробничих і допоміжних приміщеннях повинні бути встановлені урни та ящики з кришками, які щільно закриваються, для збору відходів і сміття. Урни та ящики повинні очищатись не рідше одного разу за зміну і ретельно дезінфікуватись.

3.17. Облаштування і розташування складів повинні відповідати вимогам СНіП «Складские здания», затверджених постановою Держбуду СРСР від 30 грудня 1985 року № 280, а їх обладнання з пожежобезпеки повинно відповідати вимогам ГОСТу 12.1.004-91 «ССБТ. Пожарная безопасность. Общие требования», затвердженого постановою Державного комітету по управлінню якістю продукції СРСР від 14 червня 1991 року № 875 (далі - ГОСТ 12.1.004-91).

3.18. Висота приміщень складського, транспортного господарства, компресорних тощо має бути не менше 3,6 м.

3.19. Усі допоміжні споруди і приміщення повинні відповідати нормам проектування згідно зі СНіП 2.09.04-87.

3.20. Віконні стулки і ліхтарні рами, які відкриваються для природного провітрювання, повинні бути обладнані пристроями, які легко управляються для відкривання і встановлення їх у необхідному положенні.

3.21. Перелік спеціальних побутових приміщень і пристроїв для хутряного виробництва визначається залежно від характеристики виробничих процесів і переліку професій працівників хутряної галузі з віднесенням їх до відповідних груп виробничого процесу.

3.22. Для зменшення шуму в приміщеннях вентиляційні агрегати повинні бути розміщені в ізольованих вентиляційних камерах та встановлені на віброфундаменті, а повітроводи повинні приєднуватись до вентилятора за допомогою м'яких вставок.

IV. ВИМОГИ ДО ТЕХНОЛОГІЧНОГО ПРОЦЕСУ

1. Загальні вимоги

1.1. Технологічні процеси організовують відповідно до вимог ГОСТу 12.3.002-75 «ССБТ. Процессы производственные. Общие требования безопасности», затвердженого постановою Держстандарту СРСР від 25 квітня 1975 року № 1064, ГОСТу 12.1.004-91, СП 1042-73 та цих Правил.

1.2. Організація процесу та розміщення обладнання повинні забезпечувати потоковість технологічного процесу та можливість застосування механізації і автоматизації важких та небезпечних операцій, вантажно-розвантажувальних робіт, транспортування сировини, напівфабрикатів, готової продукції тощо.

1.3. Технологічні процеси із застосуванням речовин, здатних при певних умовах створити вибухонебезпечне середовище (нанесення фарби, лаку на вироби, приготування клею), організовують відповідно до вимог ГОСТу 12.1.010-76 «ССБТ. Взрывобезопасность. Общие требования», затвердженого постановою Держстандарту СРСР від 10 березня 1976 року № 579.

1.4. Засоби герметизації і аспірації діляниць у місцях утворення шкідливих речовин, які супроводжуються утворенням пилу, пари і газу

(промірювання і розбракування матеріалів, настилення матеріалів, видалення відходів, розкрій тканини на розкрійних смугових машинах, розкрій матеріалів на пресах, спускання країв деталей, вирівнювання деталей по товщині, профілювання деталей по контуру, нанесення клею, загинання країв деталей, зшивання деталей, пофарбування країв деталей, тонування, шовкографія), повинні бути передбачені в технологічних процесах.

1.5. Гігієнічні норми вібрації, що передається на руки працівників при роботі на розкрійних машинах, вирубувальних пресах, швейних машинах, обладнанні для встановлення фурнітури, не повинні перевищувати допустимі величини згідно з ДСТУ ГОСТом 12.1.012:2008, ДСН 3.3.6.039-99.

1.6. При організації технологічних процесів проводяться технічні та організаційні заходи, що забезпечують захист працівників від дії електричного струму, відповідно до ГОСТу 12.1.019-79 «ССБТ. Электробезопасность. Общие требования и номенклатура видов защиты», затвердженого постановою Держстандарту СРСР від 17 липня 1979 року № 2582, та ГОСТу 12.1.030-81.

1.7. Технологічні процеси організовують у приміщеннях, у яких забезпечуються нормовані параметри повітря робочої зони щодо мікроклімату і концентрації токсичних речовин, згідно з ГОСТом 12.1.005-88, ДСН 3.3.6.042-99.

1.8. Контроль за параметрами технологічних процесів тиснення, формування, високочастотного зварювання, нанесення клею, зволоження шкіри для виробництва рукавиць повинен здійснюватись контрольно-вимірювальними приладами, які встановлюються в зручних для обслуговування і спостереження місцях.

2. Вимоги до організації технологічних процесів при виробництві хутра та виробів з хутра

2.1. Процеси рідинної обробки шкур.

Завантаження шкур в обладнання і вивантаження з нього (кріль та інші дрібні шкурки) повинні проводитись механізованим способом.

Видалення відпрацьованих розчинів з обладнання повинно проводитись способом, який виключає розливання розчину на підлогу.

2.2. Приготування робочих розчинів.

Приготування розчинів для технологічних процесів повинно бути централізовано, а транспортування їх до обладнання повинно здійснюватись по трубопроводах з використанням контрольно-вимірювальних приладів і засобів автоматики.

Розчинення сипучих (твердих) хімічних матеріалів і приготування всіх технологічних розчинів повинні проводитись в ємностях та апаратах заводського виготовлення, які герметично закриваються. Матеріал, з якого виготовлені ємності та апаратура, повинен бути корозійностійким до розчинів, що готуються.

У зонах виділення пилу, шкідливої пари і газу повинні бути передбачені витяжні пристрої.

Процеси зважування сипучих матеріалів та їх подрібнення повинні проводитись у місцях, які обладнані місцевою витяжною вентиляцією для видалення пилу.

Температура і тиск у реакторах у процесі приготування фарбувальних розчинів повинні підтримуватись автоматично.

2.3. Процеси оброблення шкіряної тканини зі шкур.

Процеси оброблення шкіряної тканини зі шкур (розбиття, шліфування і м'ялення), які пов'язані з виділенням пилу, повинні проводитись при роботі місцевого витяжного пристрою.

Видалення відходів і відпрацьованої рідини з обладнання в процесах оброблення шкіряної тканини зі шкур (міздріння, платинування шкур і обрізання крайки овчин) повинно бути постійним і проводитись механізованим способом.

Заточування і правка ножів на валкових міздрильних машинах повинні проводитись заточувальним апаратом і тільки на самій машині.

2.4. Процеси облагородження шкур овчини.

Процес намазування овчини повинен проводитись при роботі витяжного пристрою.

Пролежка шкур після намазування повинна проводитись у витяжних шафах або камерах, обладнаних системою витяжної вентиляції.

Міжопераційне транспортування шкур після формалінового намазування повинно проводитись за допомогою транспортерів, які обладнані укриттям з витяжним пристроєм, або здійснюватись іншим закритим способом.

2.5. Процеси оздоблення волосяного покриву шкур.

Процеси оздоблення волосяного покриву шкур, які пов'язані з виділенням пилу і волосу, повинні проводитись при роботі місцевого витяжного пристрою.

Заточування і правка ножів шерстерізальних машин повинні проводитись заточувальним апаратом і тільки на самій машині.

2.6. Процеси відкочувальних і оздоблювальних операцій у барабанах.

Подання шкур до барабанів і вивантаження шкур з барабанів повинні виконуватись механізованим способом або за допомогою засобів малої механізації.

Подання тирси до барабанів та їх завантаження повинні проводитись за допомогою засобів малої механізації. Видалення тирси з барабанів повинно бути механізовано.

2.7. Процеси виправляння, сушіння головних уборів.

Процеси виправляння і сушіння головних уборів на агрегатах електроформ повинні проводитись при роботі місцевого витяжного пристрою.

2.8. Розкрій і пошиття виробів.

Видалення відходів з кожного робочого місця в процесі розкрою і пошиття повинно проводитись постійно. Видалення відходів у процесі розкрою повинно проводитись механізованим способом.

Видалення волосу і пилу в процесі розкрою хутрових шкур повинно бути постійним і здійснюватись за допомогою місцевого витяжного пристрою, обладнаного в зоні розкрою.

Зберігання і перенесення кушнірських і стрічкових ножів повинні здійснюватись у футлярах або в інших спеціальних пристосуваннях, що унеможливають травмування рук.

2.9. Процеси з'єднання деталей крою клейовим способом (з використанням бензину).

Процес з'єднання деталей крою хутрового одягу клейовим способом повинен проводитись на пресах або спеціальних столах при роботі місцевого витяжного пристрою.

Пролежка склеєних деталей повинна проводитись у спеціальних камерах або на столах, обладнаних системою місцевої витяжної вентиляції.

2.10. Остаточне оздоблення виробів.

Процеси розчісування і підстригання волосяного покриву повинні проводитись на столах, обладнаних місцевим витяжним пристроєм.

Процес чищення виробів повинен здійснюватись за допомогою спеціальної механізованої щітки або на спеціальних машинах для чищення хутрових виробів, обладнаних місцевим витяжним пристроєм.

V. ВИМОГИ ДО ТЕХНОЛОГІЧНОГО ОБЛАДНАННЯ

1. Загальні вимоги

1.1. Усе обладнання, що використовується, модернізується та встановлюється у виробничому процесі, повинно відповідати вимогам ДСТУ ГОСТу 12.2.061:2009 «ССБТ. Оборудование производственное. Общие требования безопасности к рабочим местам», затвердженого наказом Державного комітету України з питань технічного регулювання та споживчої політики від 22 грудня 2008 року № 495, та цим Правилам.

1.2. Виробниче обладнання повинно бути розміщене раціонально, щоб його експлуатація, ремонт та обслуговування були зручними і безпечними, забезпечували безперервність технологічного процесу.

1.3. На все діюче та нове обладнання, що надходить, повинні бути паспорти з технічними характеристиками. Усі зміни, що вносяться до конструкції обладнання в процесі його експлуатації, ремонту і модернізації, мають фіксуватись у паспорті згідно з вимогами ГОСТу 12.2.003-91 «ССБТ. Оборудование производственное. Общие требования безопасности», затвердженого постановою Державного комітету з управління якістю продукції СРСР від 06 червня 1991 року № 807.

1.4. Облаштування і експлуатація електроприводів, пускорегулювальної апаратури, контрольно-вимірювальних електроприладів і пристроїв захисту обладнання повинні відповідати вимогам НПАОП 40.1-1.32-01 та НПАОП 40.1-1.21.98.

1.5. Усі види обладнання або його частини, що працюють під тиском, повинні мати повірені манометри із зазначенням граничнодопустимого тиску. Манометри повинні мати клеймо про повірку, бути справними і встановлюватись на видному для обслуговуючого персоналу та добре освітленому місці. Запобіжні клапани повинні мати запірні кожухи або ковпаки, які унеможливають збільшення навантаження клапана, і повинні бути освітлені й доступні.

1.6. Машини, апарати та різного роду пристрої в небезпечних зонах повинні мати надійну огорожу, яка забезпечує безпеку роботи і відповідає вимогам ГОСТу 12.2.062-81 «ССБТ. Оборудование производственное. Ограждения защитные», затвердженого постановою Держстандарту СРСР від 30 жовтня 1981 року № 4772.

1.7. Небезпечні зазори між рухомими і нерухомими частинами повинні бути огорожені.

1.8. Огородження повинні мати достатньо жорстку конструкцію, яка б витримувала випадкові навантаження з боку обслуговуючого персоналу.

Огородження, що закривають деталі і частини обладнання, при поломці яких можуть вилітати осколки й окремі деталі, повинні мати міцність, яка забезпечує затримку цих осколків та деталей без пошкодження самого огороження.

1.9. Огородження, їх кришки і дверцята повинні надійно фіксуватись у закритому положенні, а огороження (кришки), які відкриваються вверх, повинні фіксуватись також у відкритому положенні.

Сполучення огорожень у притворах кришок і дверцят повинні бути щільними, а зусилля для відкриття або зняття кожного огороження вручну не повинно перевищувати 4 кг при частому використанні в процесі обслуговування і 12 кг при ремонті обладнання.

1.10. Огороджувальні пристрої на обладнанні, де проводяться процеси рідинної обробки хутрової сировини напівфабрикату (відмочування, промивання, фарбування, пікель-дублення тощо), повинні бути виготовлені з корозійностійких матеріалів або інших матеріалів із захисним покриттям.

1.11. Органи управління обладнанням повинні бути поза огороженнями і забезпечувати можливість швидкого і зручного користування ними. Органи управління (кнопки, рукоятки та ін.) необхідно розміщувати на висоті 0,8-1,6 м при роботі стоячи і 0,6-1,2 м при роботі сидячи та забезпечувати легкий доступ до них. Конструкція і розташування аварійних вимикачів і кнопок дистанційного управління обладнанням та іншими пристроями повинні забезпечувати можливість користування ними з будь-якої робочої позиції згідно з вимогами ГОСТу 12.2.032-78 «ССБТ. Рабочее место при выполнении работ сидя. Общие эргономические требования», затвердженого постановою Держстандарту СРСР від 26 квітня 1978 року № 1102, ГОСТу 12.2.033-78 «ССБТ. Рабочее место при выполнении работ стоя. Общие эргономические требования», затвердженого постановою Держстандарту СРСР від 26 квітня 1978 року № 1100.

1.12. Обслуговування високо розташованих частин обладнання та установок повинно проводитись з майданчиків або драбин до них з перилами

заввишки не менше 1 м із суцільною обшивкою їх нижньої частини на висоту не менше 0,15 м.

1.13. Апарати, машини, транспортери та інше обладнання, які обслуговуються декількома працівниками або мають значну довжину, повинні мати пусковий пристрій тільки в одному місці на пульті управління. Машини, агрегати, апарати, які мають декілька робочих місць, повинні мати звукову і світлову сигналізацію, яка попереджає про пуск обладнання. Пристрої для зупинення обладнання повинні бути на всіх робочих місцях.

1.14. Управління машинами, апаратами і агрегатами повинно бути механізованим і, як правило, кнопковим. Допускається педальне управління за умови забезпечення зручної пози працівника.

1.15. Обладнання повинно мати органи управління, які виключають можливість їх мимовільного пуску і забезпечують легку та зручну зупинку згідно з вимогами ГОСТу 12.4.040-78 «ССБТ. Органы управления производственным оборудованием. Обозначения», затвердженого постановою Держстандарту СРСР від 05 квітня 1978 року № 950.

1.16. Обладнання, під час роботи якого викидаються шкідливі речовини (гази, пил та ін.), повинно мати укриття та пристрої для підключення до місцевої або загальної системи вентиляції або мати вмонтовані пилозбірники.

1.17. Очищення місцевих пилоочисних пристроїв повинно проводитись регулярно за графіком, який забезпечує нормальну роботу вентиляції.

1.18. Обладнання зі значним теплоутворенням повинно забезпечуватись пристроями, які обмежують виділення конвекційного і променевого тепла в робоче приміщення (герметизація, теплоізоляція, екранування, відведення тепла тощо), згідно з вимогами ДСТУ 2894-94 «Пристрої екранувальні для захисту від інфрачервоного випромінювання. Параметри та загальні технічні вимоги», затвердженого наказом Держстандарту України від 27 грудня 2007 року № 394. При цьому поверхня ізоляції не повинна перевищувати 43°C згідно з ДСТУ EN 13202-2002.

1.19. Гарячі неробочі поверхні обладнання, а також паро- та трубопроводи, доторкання до яких може спричинити опіки, повинні бути покриті теплоізоляцією, температура на поверхні якої не повинна перевищувати 43° С.

1.20. Постійні робочі місця, де проводяться процеси рідинної обробки хутрової, овчинно-шубної сировини і напівфабрикату, повинні бути обладнані настилами і решітками, які запобігають охолодженню ніг працівників.

1.21. Високі баки, баркаси повинні бути обладнані спеціальними майданчиками для обслуговування.

1.22. Кріплення шлангів до пульверизаторів і трубопроводів повинно виключати зривання шлангів.

1.23. Рівень шуму при роботі обладнання не повинен перевищувати допустимі величини і має відповідати вимогам ГОСТу 12.1.003-83 та ДСН 3.3.6.037-99.

1.24. Обладнання, яке може передавати вібрацію на робочі місця, повинно забезпечуватись віброізоляцією і відповідати вимогам ДСТУ ГОСТу 12.1.012:2008 «Вібраційна безпека. Загальні вимоги», затвердженого наказом Держспоживстандарту України від 11 листопада 2008 року № 322, та ДСН 3.3.6.039-99.

1.25. Зовнішнє оформлення обладнання та пристроїв повинно відповідати вимогам технічної естетики із забезпеченням безпеки і зручності в роботі.

1.26. Рухомі частини обладнання необхідно виділяти іншим кольором, ніж основний колір обладнання.

1.27. Кольорове оздоблення елементів обладнання повинно відповідати кольорам безпеки (червоний – сигнал про небезпеку, жовтий і помаранчевий – про можливу небезпеку, зелений – про наявність умов безпеки).

1.28. Використання у складі виробничого обладнання та/або контрольно-вимірювальних приладів джерел іонізуючого випромінювання повинно здійснюватись за умови наявності ліцензії на провадження

діяльності щодо використання джерел іонізуючого випромінювання з дотриманням Вимог та умов безпеки (ліцензійних умов) провадження діяльності з використанням джерел іонізуючого випромінювання, затверджених наказом Державного комітету ядерного регулювання України від 02 грудня 2002 року № 125, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 17 грудня 2002 року за № 978/7266, та Основних санітарних правил забезпечення радіаційної безпеки України, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 02 лютого 2005 року № 54, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 20 травня 2005 року за № 552/10832.

2. Вимоги до окремих видів обладнання

2.1. Обладнання для рідинного оброблення шкур.

Кришки баркасів повинні мати запірні пристрої, які фіксують кришки у відкритому положенні.

Кришки люків для вивантаження шкур повинні мати запірні пристрої, які легко відкриваються.

Баркаси повинні бути обладнані приямками, які з'єднані зі стоковою системою для унеможливлення розливання рідини по підлозі під час вивантаження.

Приямок повинен мати борт по краю висотою не менше 0,2 м.

Приставні драбини, які використовуються для спуску шкур у чани, повинні мати спеціальні гачки на верхніх кінцях для надійного кріплення їх до бортів чана.

2.2. Машини для віджимання вологи зі шкур.

Віджимні машини повинні мати пристрої для запобігання попаданню рідини, що віджимається зі шкур, на робоче місце.

Кришки центрифуг повинні бути обладнані блокуванням, що виключає пуск центрифуги при відкритій кришці або відкриття кришки під час роботи центрифуги.

Центрифуги повинні бути обладнані упором для фіксування кришки у відкритому стані.

Центрифуги повинні не менше 2 разів на рік підлягати технічному огляду і випробуванням для встановлення придатності до експлуатації.

При цьому огляду підлягають вся установка, стінки корзинки кожуха, перевіряються міцність місць з'єднання, справність гальмівних пристроїв, проводиться випробування центрифуг на полуторне навантаження при максимальному числі обертів протягом 5 хвилин.

Максимальне навантаження і число обертів ротора при випробуваннях центрифуг не повинні перевищувати зазначених у документах з експлуатації.

Центрифуги визнаються придатними до роботи, якщо в період випробування не сталося деформації корзини, порушення міцності швів та окремих частин установки, порушення дії гальмівних та запірних пристроїв.

Випробування центрифуг повинно виконуватись на спеціально обладнаному стенді, який унеможливорює травмування працівників у випадку розриву центрифуги.

Випробування центрифуг допускається проводити безпосередньо на робочому місці за умови відсутності в цьому приміщенні людей і за можливості управління центрифугою із пункту, що розміщується поза цим приміщенням.

Центрифуги, під час технічного огляду яких виявлено невідповідність вимогам цих Правил, не повинні експлуатуватись.

Центрифуги, які не пройшли ремонт, повинні бути піддані технічному огляду і випробуванням.

Результати технічного огляду і випробувань центрифуг повинні фіксуватись у журналі з пронумерованими і прошнурованими сторінками, ведення якого покладається на відповідальну особу.

На видному місці кожуха повинен бути напис з повідомленням максимального навантаження в кілограмах, максимально допустимого числа обертів і наступного строку випробування.

Віджимні валкові машини повинні бути обладнані пристроєм для відведення рідини, що віджимається, з підключенням до загальної системи водовідведення.

2.3. Машини для міздріння шкур.

Ножовий вал, приводний механізм, заточувальний пристрій повинні мати надійне огороження.

Ножовий вал і точильний апарат валкових міздрильних машин повинні бути укриті відкидним кожухом, зблокованим з механізмом зупинки машини.

Відкрита частина ножа повинна мати захисний пристрій, який унеможливорює доторкання рук працюючого до леза ножа.

Регулювання міздрильних машин повинно проводитись тільки після повної зупинки обертових і рухомих частин машини.

При заточенні ножового вала повинні використовуватись засоби захисту очей, точильний камінь повинен підводитися до вала обережно.

При очищенні міздрильних машин від міздри шляхом промивання водою не допускається попадання води на електродвигун і пусковий пристрій.

2.4. Обладнання для обробки шкіряної тканини шкур.

Ножовий барабан розбивальних машин повинен бути закритий відкидним кожухом, зблокованим з електродвигуном і гальмівним пристроєм машини, а також мати на торцях запобіжні фланці, які перешкоджають виходу ножотримачів із пазів і унеможливають намотування шкур на барабан.

Кріплення ножів на ножовому барабані повинно виключати можливість вильоту їх із пазів.

Живильний ролик і неробоча зона транспортерного ланцюга розбивальних машин повинні бути огорожені.

Дверцята огорожувального кожуха розбивальних машин повинні мати запірні пристосування, що унеможливають роботу машини при відкритих дверцятах.

2.5. Розвідні машини.

Запобіжна планка, що встановлюється перед жалом транспортувальних валів розвідних машин, повинна бути заблокована із системою розводу валів.

Розвідні машини повинні бути обладнані пристроєм для відведення рідини, що віджимається, до загальної системи водовідведення.

Доступ до пульта управління розвідної машини завжди повинен бути вільним.

2.6. Шліфувальні машини.

Неробоча частина шліфувального барабана машини повинна бути огорожена.

Відкидні частини огорожень повинні мати блокування, що унеможливають роботу шліфувальної машини при її відкриванні.

Шліфувальна машина повинна мати пристрій, який полегшує заміну абразивної шкурки.

2.7. Машини для обрізання крайок овчин.

Дисковий ніж машин для обрізання крайок овчин у неробочій частині повинен бути огорожений.

Машини для обрізання крайок овчин повинні бути обладнані заточувальними пристроями для механічного заточування дискового ножа.

2.8. М'якшильні машини.

Відкидна кришка молоткових м'ялок повинна мати пристрій для утримання її у відкритому стані.

Тягнульно-м'якшильні, тіпальні, шліфувальні машини повинні бути обладнані місцевими витяжними пристроями.

2.9. Машини для оздоблення волосяного покриву шкур.

Кардний вал чесальних машин повинен бути огорожений захисним кожухом.

Відкидна кришка у верхній частині захисного кожуха чесальних машин повинна мати блокування, що унеможливлює роботу машини при відкритій кришці.

Чесальні і намазувальні машини повинні мати перед подавальними валиками запобіжні пристрої (планки або валики вільного обертання), що унеможливлюють попадання рук між валами.

Крайка сітчастої металевої транспортерної смуги чесальних і стригальних машин повинна бути гладкою, без гострих виступаючих елементів.

Чесальні машини повинні мати місцеве освітлення.

Намазувальні машини повинні бути укриті (включаючи і місця видалення надлишків відпрацьованого розчину) та обладнані місцевим витяжним пристроєм для видалення газів із-під укриття.

Ножовий вал і стаціонарний ніж стригальних машин мають бути огорожені кожухом, кришка яких повинна мати блокування, що унеможливлює роботу машини при відкритій кришці.

Стригальні машини повинні бути обладнані пристроями для повітряного відсмоктування зістриженого волосу.

Відкидна кришка дерев'яного кожуха тіпальних машин повинна мати надійні запірні пристосування, що унеможливають самовільне відкриття кришки в процесі колотіння.

Для утримання кришки у відкритому стані повинні бути передбачені спеціальні пристосування.

Циліндр прасувальної машини повинен бути огорожений відкидним металевим кожухом, зблокованим із пуском машини.

Прасувальні машини повинні бути обладнані місцевим витяжним пристроєм для видалення шкідливих газів і волосу з-під укриття.

Прасувальні машини повинні бути обладнані місцевим освітленням для підсвічування зони прасування.

2.10. Барабани для відкатних і оздоблювальних операцій.

Барабани повинні мати огороження, що виключають можливість контакту з оператором у процесі роботи. Висота огороження повинна бути не менше 1 м.

Привод барабана повинен мати гальмівний пристрій і пристрій для фіксації при його завантаженні і вивантаженні.

Кришки люків повинні виготовлятися із полегшених матеріалів (фанера, пластмаса).

Кришки люків повинні мати надійні запірні пристрої, які унеможливають самовільне їх відкриття в процесі роботи.

Барабани, в яких проводяться процеси із застосуванням пари, скипидару, аміаку, повинні бути обладнані місцевим витяжним пристроєм для видалення шкідливих газів і парів із барабана.

Люки і кришки барабанів повинні мати гумову (повстяну чи іншу) прокладку, яка унеможливорює висипання тирси з барабанів.

2.11. Обладнання для сушіння, правлення шкур і головних уборів.

Дерев'яні або металеві щити для кріплення шкур повинні мати спеціальні запірні пристрої, які забезпечують фіксацію рам у вертикальному і горизонтальному положеннях.

Дерев'яні або металеві щити для кріплення шкур повинні бути гладкими і без задирок.

Жердини для навішування шкур у ланцюгових сушарках повинні мати запірні пристрої, що унеможливають падіння жердин.

Гарячі поверхні електроформ у неробочій частині повинні бути теплоізованими.

Агрегати електроформ повинні мати витяжний пристрій.

2.12. Обладнання для розкрою тканин, хутра і шкіри.

Закрійно-стрічкові і пересувні закрійні машини повинні мати запобіжний пристрій, що закриває ніж у робочій частині над настилом з регулюванням по висоті настилу.

Закрійно-стрічкові машини повинні бути обладнані пристроєм для видалення обрізу і пилу, що видаляються під час розкрою текстилю і заточування стрічкового ножа.

Закрійно-стрічкова машина повинна мати місцеве освітлення в робочій зоні.

Преси для вирубування деталей зі шкіри і хутра повинні утримуватись у такому стані, який унеможливорює здування ударів (мимовільне опущення ударника).

Зона повороту ударника преса повинна бути огорожена.

2.13. Кушнірські та швейні машини.

Робочі столи кушнірських та швейних машин повинні мати гладку поверхню.

Пасова передача від електропривода до головки машини (у зоні над кришкою промислового стола) повинна мати огороження.

Для зменшення вібрації відповідно до вимог ДСН 3.3.6.039-99 головки машин необхідно встановлювати на еластичних прокладках, прикріплених до промислового стола, на педалях повинні бути прикріплені гумові килимки.

Кушнірські машини, які використовують для зшивання хутра з м'яким волосяним покривом, повинні бути обладнані пневматичними волосозаправними пристосуваннями.

Швейні машини повинні мати запобіжні лапки або інші запобіжні пристрої, які унеможливають травмування пальців голкою.

Гудзикові машини і машини для пришивання гачків і петель повинні бути оснащені прозорими щитками (екранами), які запобігають травмуванню працівників уламками гудзиків, що відлітають.

Зшивка приводних пасів повинна бути м'якою.

Машини, у яких відсутнє централізоване змащення, повинні бути забезпечені піддонами для збирання відпрацьованого мастила.

Швейні машини повинні бути обладнані місцевим освітленням.

2.14. Електричні праски.

Струмopідвідні контакти прасок повинні мати спеціальні захисні засоби, а шнури підводу електричного струму повинні бути заведені в гумові або спеціальні гнучкі шланги.

Ручки прасок повинні бути виготовлені з теплостійких діелектричних (ізолюючих) матеріалів.

Підставки під праски повинні бути виготовлені з вогнестійкого і малотеплоємного матеріалу, знаходитись на одному рівні з робочою поверхнею столу і мати з трьох боків бортики або теплоізолювальні підставки.

Металевий корпус прасок повинен бути заземлений.

Підвіски електропроводки повинні виключати можливість доторкання струмопровідних дротів до гарячої поверхні праски та підставки. Подача струму повинна здійснюватись через розподільні трансформатори або окремі колодки із запобіжниками.

Електричні праски повинні мати автоматичний регулятор температури.

Підшва праски повинна мати чисту відполіровану поверхню.

VI. ВИМОГИ З БЕЗПЕКИ ПІД ЧАС ВИКОРИСТАННЯ ХІМІЧНИХ РЕЧОВИН

6.1. Упаковка і термін дії всіх хімічних матеріалів і фарбників повинні бути перевірені на відповідність вимогам чинних стандартів та технічної документації підприємств-виробників.

6.2. Лаки та розчинники, готові до використання, апретур і клеї повинні супроводжуватись повною і чіткою інформацією щодо хімічного складу. Застосування лаків, розчинників, клеїв невідомого походження та з невідомими вибухопожежонебезпечними властивостями не дозволяється.

6.3. На тарі повинно бути чітке позначення назви фарбника і хімікату, концентрації розчину та символу небезпеки.

6.4. Відбір проб на хімічний аналіз повинен здійснюватись у чистий скляний посуд з кришкою або притертою пробкою.

VII. ВИМОГИ З БЕЗПЕКИ ПІД ЧАС ЗБЕРІГАННЯ І ТРАНСПОРТУВАННЯ МАТЕРІАЛІВ, НАПІВФАБРИКАТІВ, ГОТОВОЇ ПРОДУКЦІЇ

7.1. Сировина, матеріали, напівфабрикати та готова продукція повинні зберігатись на спеціально виділених і обладнаних для цієї мети складах.

7.2. Розміщення і зберігання матеріалів повинні здійснюватись відповідно до інструкції, розробленої на підприємстві, де повинно бути зазначено, яка сировина та матеріали можуть зберігатися на даному складі, у якій кількості, у якій тарі, способи складування та зберігання, а також порядок та спосіб відпуску зі складу.

7.3. Склади для зберігання хутрової та овчинно-шубної сировини повинні розміщуватись у закритих неопалюваних приміщеннях, обладнаних припливно-витяжною системою вентиляції, а відділення тимчасового зберігання мокросолоної овчинно-шубної сировини і коштовних видів хутра – холодильними установками.

7.4. Склади сировини повинні бути забезпечені дезінфекційними камерами для дезінфекції сировини, спецодягу та м'якої тари, а також блоками для дезінфекції транспорту і тари з-під сировини. Дезінфекція повинна проводитись при одночасній роботі дезінфекційної камери і витяжної системи вентиляції.

7.5. Склади готової продукції повинні розміщуватись в окремих приміщеннях, обладнаних контейнерами, стелажми і вішалами для готових виробів.

7.6. Мокросолена сировина, яка змерзлася, повинна розморожуватись у спеціальних камерах, обладнаних місцевою витяжною вентиляцією. Завантаження і вивантаження сировини повинні здійснюватись механізованим способом або за допомогою засобів малої механізації.

7.7. Укладання сировини та подання суміші (сіль та антисептик) для її консервування повинні виконуватись механізованим способом або за допомогою засобів малої механізації.

7.8. Синтетичні матеріали, які є джерелами електростатичних полів, повинні зберігатись на металевих підставках із заземленням, величина опору якого не повинна перевищувати 100 Ом згідно з ГОСТ 12.4.124-83.

7.9. Вантажно-розвантажувальні роботи повинні здійснюватись відповідними піднімальними транспортними засобами, механізмами і

пристосуваннями залежно від габаритів, ваги і призначення (піднімальні крани, електрокари, електротали, транспортери, візки та інші засоби малої механізації) згідно з вимогами ГОСТ 12.3.009-76 «ССБТ. Работы погрузочно-разгрузочные. Общие требования безопасности», затвердженого постановою Держстандарту СРСР від 23 березня 1976 року № 670.

7.10. Переміщення вантажів підлоговим транспортом повинно відповідати вимогам ГОСТу 12.3.020-80 «ССБТ. Процессы перемещения грузов на предприятиях. Общие требования безопасности», затвердженого постановою Держстандарту СРСР від 29 квітня 1980 року № 1973.

7.11. Переміщення та зберігання різаків на ділянці розкрою повинні здійснюватись у спеціальних ящиках-контейнерах, які виключають їх випадання. На комплекті різаків повинно бути чітке позначення номера.

7.12. Розміри проходів і проїздів повинні визначатись залежно від габаритів матеріалів, що зберігаються, способу їх транспортування і укладання. Головний прохід складу повинен бути шириною не менше 2 м і розташований у напрямку до зовнішніх дверей.

Ширина проїздів повинна бути не менше максимальної ширини завантаженого візка плюс 1 м. Ширина проходів між рядами укладених коробок, рулонних матеріалів, кіп повинна бути не менше 1 м.

7.13. Висота укладки кіп, коробок та рулонних матеріалів не повинна перевищувати при ручному укладанні 1,5 м, на піддони – 2 м.

7.14. Похилі трапи для ручної укладки кіп, коробок та рулонних матеріалів повинні мати ширину не менше 1 м і поперекові перекладини для ніг. Трапи повинні бути міцними і перевірятись не менше двох разів на місяць.

7.15. Для піднімання працівників на стелажі повинні бути драбини з гумовими або гострими металевими кінчиками вниз і гачками наверху або з іншими пристосуваннями.

7.16. Висота стелажа визначається залежно від навантаження, яке допустиме для перекриттів складських приміщень, а також виду пакування і маси одного місця.

7.17. Клеї, лаки, розчинники, які мають вогнебезпечні та вибухонебезпечні властивості, повинні зберігатись на спеціально обладнаних складах з припливно-витяжною вентиляцією.

7.18. Спільне зберігання легкозаймистих хімікатів, наприклад, розчинників з кислотами та окислювачами, не дозволяється. Зберігання хімікатів поза складами і спеціально виділеними для зберігання місцями не допускається.

7.19. Хімікати, що згущуються або замерзають (оцтова кислота та ін.), повинні зберігатись в утеплених приміщеннях.

7.20. Кожний хімічний препарат, фарбник чи інший хімічний матеріал повинен зберігатись у спеціальній тарі, яка відповідає властивостям хімічної речовини. На тарі повинне бути чітке маркування.

7.21. Бочки і бутилі з легкозаймистими речовинами (бензин, спирт, гас, нітролаки тощо) і тару з-під них необхідно зберігати у приміщеннях, обладнаних відповідно до вимог щодо вибухонебезпечних приміщень.

7.22. Бутилі з кислотами, лугами та іншими їдкими речовинами повинні бути щільно закупорені і розміщені в корзинах або ящиках з міцними ручками.

7.23. На робочому місці повинно зберігатися не більше $\frac{1}{2}$ змінного запасу фарби та клею.

7.24. Наповнення тари рідкими хімікатами та їх зливання повинні бути механізовані з метою унеможливлення опіку рук.

7.25. У місцях зберігання хімікатів та легкозаймистих рідин повинні бути аптечки, протигази, захисні окуляри, респіратори, інші захисні пристосування та засоби пожежогасіння.

7.26. Промислові відходи повинні зберігатись спресованими в кіпах або закритих ємностях, окремо від матеріалів для протирання і промаслених ганчірок.

7.27. Збір промислових відходів і матеріалу для протирання (промаслених ганчірок) повинен здійснюватись в окремі ємності. З метою виключення мимовільного займання не допускається скидати промаслені ганчірки в ємності для збору промислових відходів.

7.28. Складування матеріалів, напівфабрикатів і готової продукції повинно виконуватись на відстані не менше 1 м від опалювальної системи і нагрівальних приладів.

7.29. При складуванні матеріалів, напівфабрикатів і готової продукції повинен бути передбачений вільний доступ до засобів пожежогасіння.

Заступник начальника Відділу взаємодії
з Верховною Радою України, Кабінетом
Міністрів України та з питань координації
роботи центральних органів виконавчої влади,
діяльність яких спрямовується та координується
через Міністра надзвичайних ситуацій України

А.В.Тимофєєв